
Публикуван на: 07-04-2021

Източник: [Портал Европа](#)

Какво представлява Механизмът за възстановяване и устойчивост?

С новия механизъм за възстановяване и устойчивост ще се осигури широкомащабна финансова подкрепа за предприети от държавите членки реформи и инвестиции с цел смекчаване на икономическото и социалното въздействие на пандемията, причинена от коронавируса, и с цел икономиките на ЕС да станат по-устойчиви, издръжливи на сътресения и по-добре подготвени за предизвикателствата на екологичния и цифровия преход.

Той ще помогне на държавите членки да се справят с предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър, в области като конкурентоспособността, производителността, екологичната устойчивост, образованието и уменията, здравеопазването, заетостта и икономическото, социалното и териториалното сближаване. Механизмът също така ще гарантира подходящата насоченост на тези инвестиции и реформи на основата на екологичния и цифровия преход, за да спомогне за създаването на работни места и устойчив растеж и да направи Съюза по-устойчив.

Какви средства ще бъдат на разположение чрез механизма?

По-голямата част от финансирането ще бъде предоставено чрез безвъзмездни средства, с възможност за неговото допълване чрез заеми. Общият размер на безвъзмездни средства, които ще са на разположение, ще бъде 310 милиарда евро (по постоянни цени и 335 милиарда евро по текущи цени), като същевременно са на разположение допълнителни 250 милиарда евро под формата на заеми (по постоянни цени и 268 милиарда евро по текущи цени).

Що се отнася до безвъзмездните средства, за всяка държава членка ще бъде определен максимален размер въз основа на предварително определен коефициент на разпределение, при който се взема предвид броят на населението, БВП на глава от населението и безработицата. Коефициентът ще бъде от особена полза за държавите, които са най-силно засегнати от кризата, особено тези с нисък доход на глава от населението и с висок процент на безработица.

В допълнение към безвъзмездните средства държавите членки могат да поискат заем за изпълнението на своите реформи и публични инвестиции. Заемите трябва да бъдат обосновани с по-големите нужди от финансиране, свързани с представените от държавите членки планове за възстановяване и устойчивост. Максималният размер на заемите за всяка държава членка няма да надвишава 4,7 % от нейния брутен национален доход. Възможно е обаче увеличаването на тази стойност при изключителни обстоятелства, при условие че има налични средства.

Какви видове реформи и инвестиции ще бъдат финансирани чрез механизма?

За да получат достъп до механизма, държавите членки трябва да изготвят планове за

възстановяване и устойчивост, в които се определят програмите им за реформи и инвестиции за следващите четири години, тоест до 2024 г. В тези планове трябва да са включени както реформите, така и публичните инвестиционни проекти, като част от един съгласуван пакет. В плановите следва да бъдат определени реформите и инвестициите за справяне с предизвикателствата, установени в контекста на европейския семестър, и по-специално свързаните с екологичния и цифровия преход. В тях, наред с другото, трябва да бъде обяснено как ще допринасят за укрепване на потенциала за растеж, устойчивостта и сближаването на съответната държава членка. Безвъзмездните средства и заемите ще бъдат отпускани на траншове след изпълнение на етапните и крайните цели, определени от държавите членки в плановите им за възстановяване и устойчивост.

Как този механизъм ще бъде интегриран в европейския семестър и ще е в съответствие с енергийния съюз?

Плановите се представят от държавите членки и трябва да бъдат в съответствие с предизвикателствата и приоритетите, определени в рамките на европейския семестър, с националните програми за реформи, националните планове в областта на енергетиката и климата, плановите за справедлив преход, споразуменията за партньорство и оперативните програми, приети в рамките на фондовете на Съюза. Освен това плановите ще представляват приложение към съответната национална програма за реформи. Държавите членки ще докладват за напредъка при изпълнението на плановите в контекста на европейския семестър.

Каква е добавената стойност на заемите в допълнение към безвъзмездните средства?

Заемите ще допълват безвъзмездните средства и ще осигуряват допълнителни средства за държавите членки, които имат по-големи нужди от финансиране поради необходимостта от предприемане на по-значителни реформи и инвестиции. Със заемите ще се финансират допълнителни реформи и инвестиции извън тези, за които вече се ползват безвъзмездните средства. Заемите ще имат дълги срокове до падежа и ще бъдат с благоприятни лихвени проценти, от които Съюзът има възможност да се ползва. Поради това те ще бъдат от особен интерес и ще са от полза за държавите членки, които са принудени да заплащат по-високи разходи при заемането на средства.

Как ще бъдат вземани решенията?

Държавите членки ще представят плановите за възстановяване и устойчивост на Комисията; това може да се прави ежегодно до 2022 г. и най-късно до 30 април всяка година, но те вече имат възможност да представят първоначален техен проект заедно с националния си проектобюджет през октомври. За да бъде подкрепата предоставена възможно най-бързо, държавите членки ще бъдат насърчени да представят първия си план още през тази година.

Комисията ще направи оценка на плановите въз основа на прозрачни критерии. Плановите трябва ефективно да отговарят на съответните предизвикателства, определени в рамките на европейския семестър – дали допринасят за укрепване на потенциала за растеж и устойчивост на държавите членки и за засилване на сближаването – като трябва да съдържат мерки, които значително допринасят за справяне до голяма степен с предизвикателствата на екологичния и цифровия преход. При мерките, за които се оказва подкрепа, трябва да се избягват неблагоприятните въздействия върху климата и околната среда.

Ако критериите за оценка са изпълнени в задоволителна степен, Комисията ще приеме решение за определяне на размера на финансовия принос, от който ще се ползва държавата членка

(безвъзмездни средства и заем, ако такъв е поискан), както и на етапните и крайните цели.

С цел информиране за подготовката и изпълнението на плановете за възстановяване и устойчивост на държавите членки, Съветът ще има също така възможност в рамките на европейския семестър да обсъди положението във връзка с възстановяването, устойчивостта и капацитета за адаптиране в Съюза въз основа на съответните документи на Комисията, с които разполага.

Приетите планове ще бъдат представени на Европейския парламент и на Съвета. Комисията също така ще докладва ежегодно на двете институции за напредъка при изпълнението на плановете от държавите членки и за разходите по механизма.

Каква е връзката на механизма с други инициативи за подкрепа като REACT-EU, програмите в областта на политиката на сближаване и инструмента SURE?

Механизмът и REACT-EU се допълват взаимно.

Инициативата REACT-EU е насочена към действия за преодоляване на кризи в краткосрочен план, свързани с пазарите на труда, здравеопазването и МСП (подкрепа за ликвидността и платежоспособността), както и с основни инвестиции в областта на екологичния и цифровия преход. Тя ще предоставя незабавна и пряка подкрепа за икономиките на държавите членки.

С Механизма за възстановяване и устойчивост ще се подкрепят дългосрочните реформи и инвестиции, по-специално в областта на екологосъобразните и цифровите технологии, с трайно въздействие върху производителността и устойчивостта на икономиката на Съюза.

С механизма се допълва и наборът от вече изготвени мерки в отговор на настоящата пандемия, причинена от коронавируса, като например изменението на Регламента за политиката на сближаване, инвестиционните инициативи в отговор на коронавируса и инструмента SURE.

Какво ще стане с Програмата за подкрепа на реформите?

Механизмът се основава на напредъка по инструмента за осъществяване на реформи, включен в предложението на Комисията от 2018 г. за Програма за подкрепа на реформите, като същевременно се адаптира към новата икономическа ситуация, която засяга всички държави — членки на ЕС, и метода на финансиране. Програмата за подкрепа на реформите се оттегля и нейното съдържание се заменя от Механизма за възстановяване и устойчивост и от инструмент за техническа подкрепа, в два автономни регламента.

Какво представлява инструментът за техническа подкрепа?

Инструментът за техническа подкрепа представлява продължение на съществуващата Програма за подкрепа на структурните реформи и се основава на нейния успех, като дава възможност на Комисията да помага за укрепването на административния капацитет на държавите — членки на ЕС. С инструмента за техническа подкрепа ще се предоставя подкрепа за усилията на държавите членки за осъществяване на реформите, необходими за постигане на икономическо и социално възстановяване, устойчивост и сближаване. Инструментът позволява подпомагането на органите на държавите членки в усилията им за изготвяне на реформи в съответствие с техните собствени приоритети и за увеличаване на капацитета им за разработване и прилагане на политики и стратегии за реформи, както и за възползване от добрите практики и примери на техните партньори. Техническата подкрепа ще бъде особено необходима в периода след кризата.

За повече информация

[Информационен документ: Механизъм за възстановяване и устойчивост: оказване на помощ на държавите от ЕС, за да излязат по-силни от кризата](#)

[Дългосрочен бюджет на ЕС за периода 2021 — 2027 г.: Предложение на](#)

[Комисията от май 2020 г.](#)